

německému týdeníku Focus státní zástupce Pietro Grasso (61), známý nepřítel mafie a mafiánů. U italských soudů běží stovky procesů proti nucené prostituci, proti gangům nutícím děti žebrať nebo krást – a stále více proti otročné práci v továrnách nebo na polích. Policisté Itálie a Polska se nyní ve svém vyšetřování spojili a tento jeden polsko–italský mafiánský gang byl rozbit. (Na snímku krakovský policista zatýká jednoho člena gangu.) Setřel se ale ještě podezřelý sebevražda Poláků v Itálii a jak zaplatit dluhy, které ti, co tu přežili, neúmyslně udělali, uzavírá Focus.

JAK NOVĚ NA ŘIDIČE V EU

(ETSC, ing. J. Hořín)

Velká Británie nahrazuje příčné prahy v obytných zónách úsekovým měřením rychlosti. Na vjezdech a na výjezdech obytných zón jsou umístěny kamery se softwa-

rem, který v případě překročení dovolené rychlosti zadokumentuje registrační značku vozidla pro další řízení. Jedním z důvodů aplikace systému je snížení hluku vozidel i ochrana životního prostředí. Projekt je prozatím aplikován v Londýně a Belfastu, ale má být rozšířen po celé Velké Británii.

Irsko zvyšuje počet automatických prostředků detekce překračování dovo-

lené rychlosti. Má se využít 300 kamer v lokalitách, které budou provozovány soukromými subjekty. Předpokládá se, že 50 % všech vozidel bude takto kontrolováno nejméně jednou měsíčně. Dosud má irská policie k dispozici pouze 3 pevné měřiče rychlosti, které používá na 20 stanovištích, 8 mobilních měřičů rychlosti ve vozidlech a 368 ručních laserových měřičů.

FRANCIE

V říjnu tomu bude rok, co se na francouzských ulicích udály občanské nepokoje. V úterý 27. října vnikli při útěku před policií dva mladí lidé do trafostanice Národní energetické společnosti v Clichy-sous-Bois – a zahynuli tam. A to vyvolalo nepokoje po celé Francii. Pouliční násilí probíhalo ve 274 městech a obcích Ile-de-France i jinde, bylo při tom poškozeno 10 000 motorových vozidel, vyhořelo přes 200 veřejných budov a byly zničeny stovky obchodních objektů, byla silně narušena ekonomická struktura čtvrtí měst a okresů, poškozeny náboženské objekty institucí. Agresivní chování, místy extrémně násilné, postihlo lékaře a další zdravotnický personál, hasiče, policisty (130) i obyvatele postižených čtvrtí, někdy s velmi vážnými důsledky. Bylo nasazeno 11 700 policistů a příslušníků četnictva (v době největší intenzity) a byly povolány zálohy policie a četnictva (k posílení příjmu obětí útoků a provádění pozorovací a sledovací činnosti). Výjimečný stav byl vyhlášen 8. listopadu a podle vyhodnocování byl uplatňován citlivě a v rozumné míře.

Aktivních útoků se zúčastnilo najednou téměř 4500 osob, 50 % tvořili nezletilí a mladiství, 7 % tvořili cizinci, 70 až 80 % má předchozí záznam, téměř 800 uvězněno. Bylo uděleno 14 správních vyhoštění. Francouzská vláda odhaduje způsobenou škodu na 250 milionů eur, ekonomové se však domnívají, že skutečná škoda činí až trojnásobek.

S občanskými nepokoji mají Francouzi letité zkušenosti, například:

- 1981 bylo v předměstích Lyonu zapáleno 250 aut.
- 1990 se 6. října policejní hlídka snažila zastavit motocykl a přitom zemřel invalidní spolujezdec – opět v Lyonu. Následovala vlna hněvu mládeže, střety s policií, zakládání požárů a rabování v obchodním centru.
- 1991: 26. března v Montes-le-Jolie, v předměstí Paříže, zemřel po konfliktu s ochrankou v supermarketu mladý člověk. Následovalo

rabování a ničení v tamním obchodním centru. K podobným, i když méně intenzivním případům došlo v dalších městech.

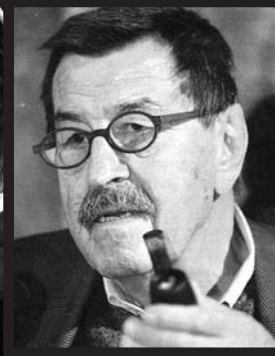
● 1997 17. prosince byl v předměstí Dammarié-les-Ly jižně od Paříže po téměř patnáctikilometrové honičce zabít 16letý Abdelkader Bouizane, už dříve známý policii a soudním orgánům jako „caid“, vůdce bandy. Následovaly pouliční kravály.

Jak ale nedávno řekl příslušník francouzského četnictva Bernard Ribiollet na radě Evropské sítě prevence kriminality ve Vídni, občanské nepokoje, které Francie v poslední době zažila, jsou zcela nového typu. Výtržníci neváhají zapalovat i majetek svých sousedů a školy, do kterých chodí jejich sourozenci. Prvními oběťmi se stávají samy rodiny výtržníků a předměstí nejvíce postižená násilím jsou v šoku. Iniciátory jsou zejména mladí lidé a mezi nimi převládá mladiství, reagující na svou situaci na okraji společnosti a na diskriminaci, která poznamenává životy mnoha dětí z rodin afrických přistěhovalců. Také ukončení násilností nebylo jen věcí přítomnosti policie, ale i ekonomických důvodů: silná přítomnost bezpečnostních složek totiž ochromila šedou ekonomiku a došlo k výraznému snížení zdrojů příjmů výtržníků i jejich rodin.

Jak řekl Bernard Ribiollet, na rozdíl od nepokojů typických pro osmdesátá léta, motivovaných nadějí, poslední nepokoje jsou motivovány zoufalstvím a roznětkou se stávají policejní zákroky. Bohužel je vždy provází smrt jedné nebo více náhodně přítomných nezáčestných osob, a pak se obyvatelé těchto míst vzbouří proti policii nebo požárním jednotkám, které považují za symboly státní moci.

Pálení motorových vozidel slouží k vyznačování teritoria. Účastníci nepokojů vědí, že počet zapálených vozů se eviduje a že jsou přítomny televizní stáby. A tak začíná soutěž, který gang zapálí více vozidel. Tento typ soutěžení a medializace se mezi výtržníky šíří jako nákaza, a dokonce jako jakýsi druh „sportu“.

Ke všem nepokojům, které v poslední době vypukly, došlo ve čtvrtích postavených v sedmdesátých letech minulého století, panelákových

Švédové, Norové, Irové, Britové, Malťané, Slovinci a (divme se) i Italové.

Mezi těmi vlažnějšími jsou Češi, Lotyšů nebo Portugalci, ještě o něco liberálnější jsou Francouzi, Španělé, Maďaři či Slovinci, nejméně přísní jsou podle tabulky hamburského týdeníku *Der Spiegel* dosud Němci, Rakusané a Poláci.

Lotyšsko připravuje zpřísnění bodového systému hodnocení řidičů, zavedeného v roce 2004. Má být rozšířen o bodové ohodnocení nepoužívání bezpečnostních pásů a překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 10 – 20 km/h. Lotyšský řidič je vybaven 16 body (začínající jen 10), ale už při ztrátě 12 bodů musí obsolvovat teoretickou zkoušku. Největší ztrátu bodů znamená jízda pod vlivem alkoholu. Za první rok existence bodového systému se v Lotyšsku snížil počet na silnici usmrcených lidí o 11,4 % a počet nehod se zraněním o 7,2 %.

Finsko připravuje rozšíření sítě úseků pozemních komunikací sledovaných automatickými prostředky detekce přestupků. Plán předpokládá, že do roku 2010 bude těmito prostředky pokryto 3000 km hlavních silnic a policie bude navíc vybavena dalšími 25 mobilními prostředky pro měření rychlosti vozidel.

Dvoustranu připravila
Sylvie KUČEROVÁ

I v Evropě to nyní vypadá, že kouření není „in“. Ještě tak členové německé vlády, nositel Nobelovy ceny spisovatel Günther Grass nebo Boris Becker (viz foto) si tabák ještě před fotografií vdechují a vydechují, ale jak tvrdí *Der Spiegel*, i v Německu se nad kuřáky zatahuje obloha. Podle Eurobarometru se podíl kuřáků v Evropě prudce snižuje. Loni jich bylo už „jen“ 27 %, o plných šest procent méně než před třemi lety.

Mapa týdeníku *Der Spiegel* ukazuje, že nejprísrnější jsou proti kuřákům na veřejnosti

Restaurants ohne Qualm

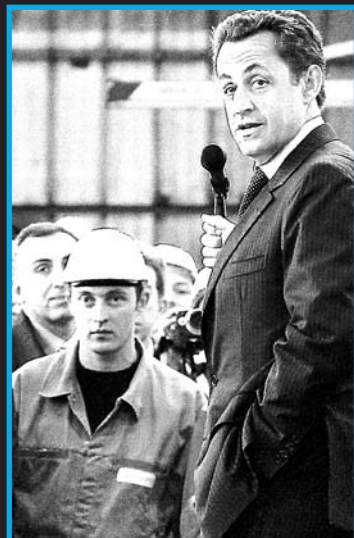
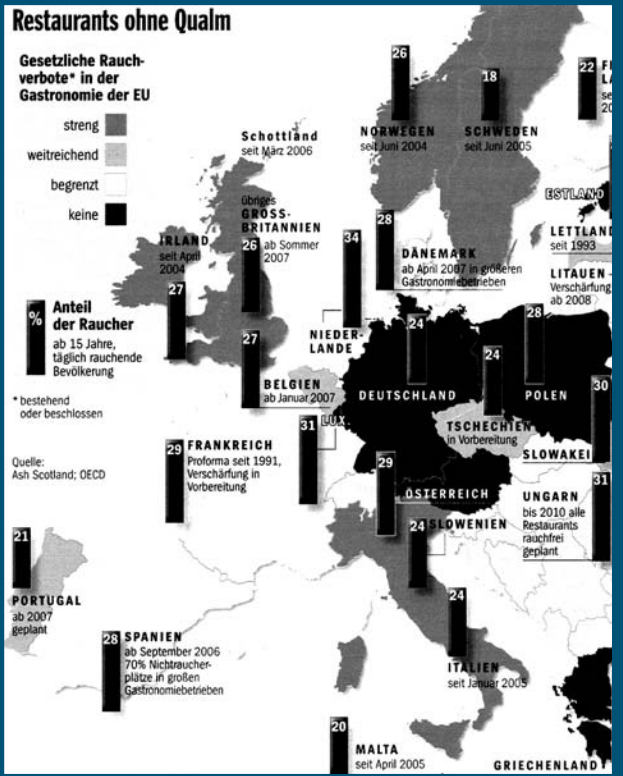
Gesetzliche Rauchverbote* in der Gastronomie der EU

streng
weitreichend
begrenzt
keine

% Anteil der Raucher ab 15 Jahre, täglich rauchende Bevölkerung

* bestehend oder beschlossen

Quelle: Ash Scotland; OECD

Ministr vnitra Nicolas Sarkozy (rodiče, maďarská šlechta, uprchli do Francie v roce 1944) chce kandidovat v příštích prezidentských volbách. Podle *Le Figaro Magazine* mu 83 % Francouzů věří, že ví jak bojovat se zločinností, jak likvidovat násilí v předměstích a jak přijmout správná opatření v oblasti imigrace.

ghettech, ve kterých dnes bydlí většinou obyvatelé nefrancouzského původu, převážně z černé Afriky.

Sociologické studie poukazují na nedostatek příležitostí, diskriminaci, nezaměstnanost, selhání procesu integrace přistěhovalců. A varují, že pokud bude současná situace pokračovat, změní se tato předměstí v „zemi nikoho“, řídicí se vlastními zákony.

Příčiny jsou ekonomické, sociální a kulturní. Jak uvedl Bernard Ribiollet, ke dvěma hlavním příčinám patří nezaměstnanost a bydlení, které zanechávají v lidech pocit, že už v životě nebudou mít žádnou šanci. Většina mladých lidí je druhou nebo i třetí generací afrických přistěhovalců a poznala také už mnohá zklamání. Na jedné straně čelí propagaci konzumní společnosti, na druhé straně jsou stěží schopni zajistit si i jen základní životní potřeby. K obživě rodin se proto hodí i snadno získané peníze jejich dětí pocházející z kriminality.

Ze sociálního hlediska existuje ve francouzské společnosti problém integrace národnostních menšin a jejich stigmatizace. „Abychom měli alespoň nějakou činnost, hra-

jeme si po nocích s pořádkovou policií,“ říkají mladí vandalisté, kteří se cítí být oklamáni nenaplněnými sliby volnosti, rovnosti a bratrství. V některých zvláště sociálně vyloučených čtvrtích dosahuje nezaměstnanost až 70 %, mladí imigranti nebo potomci rodin imigrantů mají v průměru 38 % nezaměstnanost a k tomu je třeba přičíst i problémy se školní docházkou, alkoholem a dalšími návykovými látkami.

A pokud jde o kulturní příčiny, tito mladí lidé nevěří, že patří do Francie, i když se zde narodili. Zejména lidé arabského a afrického původu se cítí diskriminováni a naopak Francouzi zase pochybují o jejich schopnosti integrace a hovoří o selhání systému vzdělávání. Výsledkem je nedodržování kodexu chování ve společnosti, nedostatek občanského cítění a neznalost francouzské kultury.

Podle platného zákona a nařízení týkajících se pouličních masových nepokojů může vláda vyhlásit zákaz vycházení, pohybu osob a aut. Za neuposlechnutí je možné uložit sankce až do výše dvou měsíců odnětí svobody. Mezi další opatření patří domácí vězení nebo zákaz pobytu v určitém místě. Patří sem i povinnost odevzdat zbraně nebo jejich zabavení. Je také možné uzavřít pro veřejnost místa shromažďování gangů a denní i noční prohlídky v obydlích osob, které vrhaly zápalné bomby nebo na policii střelily.

Současný plán vlády na řešení situace zahrnuje 22 opatření týkajících se například trávení volného času, sportovních a kulturních aktivit mládeže, zdravotní péče, zaměstnanosti, bydlení a vzdělávání.

Podle Bernarda Ribiolleta potenciál pro vznik podobných situací existuje v každé evropské zemi a v jejich zájmu by měla být výměna zkušeností a účinných metod, které by zabránily opakování podobných chyb v budoucnosti.

(Připraveno z překladu
Mgr. Pavly ZETKOVÉ, OPK MV ČR)